

Fənn sillabusu:

İxtisas: 060604 "Baytarlıq"

İxtisaslaşma: Mamalıq, ginekologiya və süni mayalanma

Fakültə: "Baytarlıq"

Kafedra: "Baytarlıq və zoomühəndislik elmləri"

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: "İxtisasın tarixi və metodologiyası" ("Baytarlıq mamalıq ginekologiyasında müasir müayinə üsulları" fənnindən proqram Gəncə-2022. Fənn proqramına ADAU-nun Elmi Şurasında nəşr hüququ (qrif) verilmişdir.)

Kodu: MIF –B02

Tədrisili: I (2024-2025)

Semestr: II (yaz)

Tədris yükü: Cəmi : 60 saat. Auditoriyadan kənar 45 saat. Auditoriya saati 15 saat.

(10 saat müəhazirə, 5 saat laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 2

Auditoriya : №: 312

Saat: 14:05

II. Müəllim haqqında məlumat: Mirfəzil Abdullayev Qafar oğlu. Bayt. ü.f.d.

Məsləhət günləri və saati: II gün 2 saat

E-mail ünvanı: :m.fag0408@gmail.ru

Kafedra ünvanı: Lənkəran ş., Fiziki küç, 170-a

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat:

1. F. Nəsimov L. Verdiyeva. Baytarlıq mamalıq ali məktəblər üçün dərslik "Elm və təhsil Bakı 2023" 548 səh

2. F. Nəsimov. Ə. Əhmədov. L. Verdiyeva K/t heyvanlarında süni mayalanmanın texnologiyası və təşkili dərslik "Elm və təhsil Bakı 2014"

3. S. Tağıyev Baytarlıq mamalıq, ginekologiyası və k/t heyvanlarının süni mayalandırılmasından təcrübə məşğələləri dərs vəsaiti Gəncə 2010

4. Ə. Məmmədov. A. Həsənov, Q. Murtuzov, Ə. Şahmarov inəklərin cinsiyyət orqanlarının xəstəlikləri Bakı 2021

5. R. Əliyev, E. Əliyev. M. Hüseynov Baytarlıq işinin təşkili və iqtisadiyyatı dərslik Gəncə 2010

6. Ç. Rəzayev. M. Seyidov. Baytarlıq mamalıq ginekologiyası və k/t heyvanlarının süni mayalandırılması. (Dərs vəsaiti Maarif Bakı 1975)

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən mikrobiologiya, immunologiya, virusologiya fənninin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərdə tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: İxtisasın tarixi və metodologiyası fənnin əsası heyvanların çoxaldılması intensivləşdirilməsinə və onlardan yüksək keyfiyyətli məhsul alınmasına xidmət edir. Bu məsələlərin həll olunması yolları əsasən mamalıq, ginekologiya və heyvanların çoxalma biotexnikasından aslıdır. Fənnin əsas məqsədi K/T heyvanlarının baytarlıq mamılığı, ginekologiyası və biotexnikası üzrə tələbələrdə bilik və bacarıqlarının formalaşmasıdır. Fənnin əsas vəzifələri çoxalma prosesinin fiziologiyasının öyrənilməsi; Boğazlığın, doğum və doğumdan sonrakı dövrün, süd vəzinin, k/t heyvanlarının çoxalma biotexnikasının patologiyalarının öyrənilməsidir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər:Fənn üzrəsmestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024- cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə:Tələbələrə biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir:20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024- cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materiala dərinlən başa düşür , cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal- tələbə keçilmiş material tam başa düşür,cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür , lakin nəzəri cəhətdən bəzi qüsurlara yol verir.
- 6 bal-tələbənin cavabına əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir .
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var ,lakin fikrini əsaslandırə bilmir.
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəsliliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydaları pozulması:Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X.Təqvim mövzu planı:Cəmi 15 saat. (10 saat mühazirə, 5 saat laboratoriya)

№	Mühazirə	Saat	Tarix
1.	Mövzu 1:Giriş.Süni mayalanma haqda qısa tarixi məlumat Plan: 1. İxtisasın eramızdan əvvəlki dövrlərdə tarixi 2. Süni mayalanma haqda tarixi məlumat 3. Süni mayalanmanın əhəmiyyəti 4. Süni mayalanma və rüşeymin köçürülməsinin heyvandarlıqda tətbiqi 5. Baytarlıq işinin əsası profilaktikadır.	2	
2.	Mövzu 2:Baytarlıq elminin heyvanların çoxalmasında və keyfiyyətli məhsul alınmasında rolu Plan: 1. Azərbaycanda ixtisasın inkişaf tarixi vəbaytarlıq işinin əsasları 2. Baytarlıq mamalıqının məqsədi və vəzifələri 3. Baytarlıq mamalıqı,ginekologiyası və andrologiyası 4. Erkək heyvanların çoxalma üzvlərinin xüsusiyyətləri 5. Baytarlıq işi demokratik quruculuquna xidmət edir	2	

3.	Mövzu 3: Azərbaycanca baytarlıq məmaliğinin qısa tarixi Plan: 1. İxtisasın orta əsrlərdə və sonrakı dövrlərdə inkişaf tarixi 2. Baytarlıq məmaliği və ginekologiyası sahəsində milli alimlərimiz 3. Məmaliq fənnin digər elmlərlə əlaqəsi 4. Dışı heyvanlarının çoxalma üzvlərinin xüsusiyyətləri 5. Respublikada baytarlıq təbabəti məsələləri üzrə qanunnamə	2	
4.	Mövzu 4: Heyvandarlıqda cinsiyyət aparatı və cinsiyyət tsiklinin təkamülü barədə məlumat Plan: 1. Baytarlıq xidmətinin təşkilində dövlət prinsipləri 2. Canlıların cinsi və qeyricinsi yolla çoxalması 3. Cinsiyyət prosesinin dinamikası, daxili və xarici mayalanma 4. Cinsi prosesin təkamülü 5. Heyvanların cinsiyyət fəaliyyətini fəallaşdırmaq məqsədilə hormonal preparatların tətbiqi	2	
5.	Mövzu 5: Embrional fazada cinsiyyət üzvlərinin əmələ gəlməsi Plan: 1. Baytarlıq xidməti vahiddir. 2. Ontogenez (embriogenez) zamanı cinsiyyət orqanlarının dəyişikliyi 3. Daxili və xarici cinsiyyət orqanlarının inkişafı 4. Sınaqçı erkək heyvanların operativ üsulla hazırlanması 5. Süni mayalanmada baytarlıq-sanitariya tədbirləri	2	
Cəmi:		10 s.	

Laboratoriya – praktik məşqələ

		Saat	Tarix
1)	Mövzu 1: Giriş. Süni mayalanma haqda qısa tarixi məlumat	2	
2)	Mövzu 2: Baytarlıq elminin heyvanların çoxalmasında və keyfiyyətli məhsul alınmasında rolu	2	
3)	Mövzu 3: Embrional fazada cinsiyyət üzvlərinin əmələ gəlməsi	1	
Cəmi:		5s.	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Süni mayalanma haqda tarixi məlumat. Baytarlıq məmaliğinin məqsədi və vəzifələrini. Ontogenez (embriogenez) zamanı cinsiyyət orqanlarının dəyişikliyi bilikləri haqqında öyrənmək

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

Canlıların cinsi və qeyricinsi yolla çoxalması, cinsiyyət prosesinin dinamikası, daxili və xarici mayalanmasını bilmək.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: I –ci Kollektiv sualları:

1. İxtisasın eramızdan əvvəlki dövrlərdə tarixi
2. Süni mayalanma haqda tarixi məlumat
3. Süni mayalanmanın əhəmiyyəti
4. Süni mayalanma və rüşeymin köçürülməsinin heyvandarlıqda tətbiqi
5. Baytarlıq işinin əsas profilaktikadır.
6. Azərbaycanda ixtisasın inkişaf tarixi və baytarlıq işinin əsasları
7. Baytarlıq məmaliğinin məqsədi və vəzifələri
8. Baytarlıq məmaliği, ginekologiyası və andrologiyası
9. Erkək heyvanların çoxalma üzvlərinin xüsusiyyətləri
10. Baytarlıq işi demokratik quruculuquna xidmət edir

II –ci Kollektivium sualları:

1. İxtisasın orta əsrlərdə və sonrakı dövrlərdə inkişaf tarixi
2. Baytarlıq mamalıqı və ginekologiyası sahəsində milli alimlərimiz
3. Mamalıq fənnin digər elmlərlə əlaqəsi
4. Dışi heyvanlarının çoxalma üzvlərinin xüsusiyyətləri
5. Respublikada baytarlıq təbabəti məsələləri üzrə qanunnamə
6. Baytarlıq xidmətinin təşkilində dövlət prinsipləri
7. Canlıların cinsi və qeyricinsi yolla çoxalması
8. Cinsiyyət prosesinin dinamikası, daxili və xarici mayalanma
9. Cinsi prosesin təkamülü
10. Heyvanların cinsiyyət fəaliyyətini fəallaşdırmaq məqsədilə hormonal preparatların tətbiqi

XV. İmtahan sualları:

1. İxtisasın eramızdan əvvəlki dövrlərdə tarixi
2. Süni mayalanma haqda tarixi məlumat
3. Süni mayalanmanın əhəmiyyəti
4. Süni mayalanma və rüşeymin köçürülməsinin heyvandarlıqda tətbiqi
5. Baytarlıq işinin əsas profilaktikadır.
6. Baytarlıq elminin heyvanların çoxalmasında və keyfiyyətli məhsul alınmasında rolu
7. Azərbaycanda ixtisasın inkişaf tarixi və baytarlıq işinin əsasları
8. Baytarlıq mamalıqının məqsədi və vəzifələri
9. Baytarlıq mamalıqı, ginekologiyası və andrologiyası
10. Erkək heyvanların çoxalma üzvlərinin xüsusiyyətləri
11. Baytarlıq işi demokratik quruculuquna xidmət edir
12. İxtisasın orta əsrlərdə və sonrakı dövrlərdə inkişaf tarixi
13. Baytarlıq mamalıqı və ginekologiyası sahəsində milli alimlərimiz
14. Mamalıq fənnin digər elmlərlə əlaqəsi
15. Dışi heyvanlarının çoxalma üzvlərinin xüsusiyyətləri
16. Respublikada baytarlıq təbabəti məsələləri üzrə qanunnamə
17. Baytarlıq xidmətinin təşkilində dövlət prinsipləri
18. Canlıların cinsi və qeyricinsi yolla çoxalması
19. Cinsiyyət prosesinin dinamikası
20. Daxili və xarici mayalanma
21. Cinsi prosesin təkamülü
22. Heyvanların cinsiyyət fəaliyyətini fəallaşdırmaq məqsədilə hormonal preparatların tətbiqi
23. Baytarlıq xidməti vahiddir.
24. Ontogenez(embriogenez) zamanı cinsiyyət orqanlarının dəyişikliyi
25. Daxili cinsiyyət orqanlarının inkişafı
26. Xarici cinsiyyət orqanlarının inkişafı
27. Sınaqçı erkək heyvanların operativ üsulla hazırlanması
28. Süni mayalanmada baytarlıq-sanitariya tədbirləri
29. Heyvandarlıqda cinsiyyət aparatı və cinsiyyət tsiklinin təkamülü barədə məlumat
30. Embrional fazada cinsiyyət üzvlərinin əmələ gəlməsi

“İxtisasın tarixi və metodologiyası” fənninin sillabusu – 060604 Baytarlıq” Mamalıq ,ginikologiya və süni mayalanma ixtisaslaşması tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.Sillabus “Baytarlıq və zoomühəndislik elmləri” kafedrasında müzakirə edilərək (14 fevral 2025-ci il 12 sayılı protokol) təsdiq olunmuşdur.

Fənn müəllimi: dos.M.Q.Abdullayev

Kafedra müdiri: dos. R.M.Bilalov